יום ד', כ"ד בחשון תשס"ד (19 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ"ד בחשון**, יום פטירתו של "**הברון**", **הברון אדמונד ג'יימס דה- רוטשילד**, (1845-1934), איש ציבור ו"**אבי היישוב**" בתקופת העלייה הראשונה.
בעקבות הפרעות ביהודי רוסיה ב-1891-1892, פעל רוטשילד במסגרת הוועד הצרפתי שסייע להגירתם. עניינו בארץ-ישראל החל בראשית שנות ה-80 כאשר נקלעו המושבות הראשונות, שהוקמו על-ידי הציונים הראשונים, למשבר פיננסי חמור שאיים על המשך קיומן. בשנים 1883-1889 כיסה הברון את כל הוצאותיהן של המושבות **ראשון-לציון**, **זכרון-יעקב**, **ראש-פינה** ו**עקרון** וסייע למושבות האחרות בתורמו להן למעלה מחמישה מיליוני לירות שטרלינג. פקידים ומומחים מטעמו פיקחו על השימוש שנעשה בכספיו, והוא עצמו ביקר פעמים אחדות בארץ-ישראל. עדיפותו הראשונה היתה ליישב בארץ איכרים, שומרי מסורת ודוברי עברית העומדים ברשות עצמם. בהשראתו ועידודו פיתחו המושבות את **תעשיית היין** בארץ-ישראל. **רוטשילד דרש להישאר אלמוני** ומכאן כינויו - "הנדיב הידוע". יחסו של רוטשילד לתנועה הציונית היה אמביוולנטי, הוא סירב לתמוך בבנימין זאב **הרצל**, והסתכסך עם **חובבי ציון**. אולם במהלך מלחמת העולם הראשונה התקרב בהדרגה לתנועה הציונית, בעיקר סביב ועידת השלום בפריס והצהרת בלפור. ב-1923 הקים את פיק"א, כגוף המנהל את אדמותיו בארץ-ישראל. ב-1929 מונה כיושב-ראש כבוד של הסוכנות היהודית. הברון נפטר ב-1934, וב-1954 עצמותיו הועברו ארצה [מפריז] ונטמנו ברמת-הנדיב שליד זכרון-יעקב.
[http://www.knesset.gov.il/lexicon/heb/rotchild_ad.htm]

§§§

בחלוף שנה, בשנת תרצ"ו (1935), בקרב ליד יעבד שבהרי שכם, בין כוחות המשטרה לבין כנופיות **שיח' עז-אל-דין אל קסאם**, נהרגו השיח' ושלושה מאנשיו, לאחר שסירבו להיכנע לכוחות המשטרה. יתר אנשי הכנופיה נמלטו או נשבו. הכנופיה שנשא אופי דתי מוסלמי קיצוני, פעלה נגד יהודים בסביבות ג'נין מראשית נובמבר [3 שבועות לפני-כן]. קרב זה עורר תסיסה לאומית אצל הערבים והזדהות עם ה'נופלים', שהפכו לקדושים שיש ללכת בעקבותיהם. [השם הרשמי של הזרוע הצבאית של החמאס היום - **גדודי עז אל-דין אל-קסאם**.]

<u>הרקע</u>: בשנת 1935 ותחילת 1936 נמשכו התהליכים שאפיינו את המחצית הראשונה של שנות השלושים - עלייה יהודית מוגברת, שגשוג כלכלי והתגברות המתח הפוליטי בין יהודים לערבים. ככל שהלך היישוב היהודי והתפתח, כך הקצין המאבק הערבי נגדו ונגד מדיניות הממשלה, שנחשבה בעיני הערבים פרו-ציונית מובהקת. בשלהי 1935 וחורף 1936 כבר דמתה ארץ-ישראל לחבית של אבק שריפה שעמדה להתפוצץ בכל רגע. **באזור הצפון ביצעו קבוצות ערביות מזוינות, בראשות השיח' עז אל-דין אל-קסאם כמה מעשי טרור**, ובנובמבר 1935 הגישו נציגי רוב המפלגות הערביות לנציב העליון ארתור ווקופ תזכיר ובו דרשו להפסיק לאלתר את העלייה היהודית. לאסור העברת קרקעות ערביות ליהודים ולכונן ממשלה דמוקרטית. כדי להפחית את המתח הציע ווקופ לממשלה הבריטית להיענות חלקית לתביעות הערבים בנושאי עלייה והתיישבות, ולכונן מיד את המועצה המחוקקת. בעקבות פעילות מדינית נמרצת מצד ראשי הסוכנות היהודית, החליטה הממשלה הבריטית לדחות את הקמתה של המועצה המחוקקת, החלטה שהחריפה את יחס הערבים לשלטונות המנדאט והגבירה את המתח בין היהודים לערבים.
[כרונולוגיה \ http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=1437]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל